

Bár az emberek többségének csökkentek a megtakarításai a recesszió óta, mégis, a hazai fogyasztók egy része többet tud félretenni, mivel csökkentek a kiadásai, derült ki egy felméréséből. Európában sokan számoltak be ugyanerről, a legtöbben váratlan költségek miatt tesznek félre, de meglepően sokan spórolnak utazásra is.

Az Intrum, Európa vezető követeléskezelő vállalata még novemberben készítette el európai jelentését a lakossági pénzügyekről (ECPR). A felmérés során tavaly ősszel mintegy 24 000 embert kérdeztek meg Európa 24 országában arról, hogy érintette anyagi helyzetüket a COVID-19 járvány, a lezárások és az azt követő recesszió.

Egyenlőtlenül érinti a válság az európai embereket

Nem meglepő, hogy a globális gazdasági visszaesés a legtöbb háztartást hátrányosan érintette. Az európai válaszadók mintegy harmadának csökkentek a bevételei 2020-ban. 63 százalékuk nem változtak a bevételei, közülük viszont sokan attól tartanak, hogy hamarosan csökkenhet a jövedelmük. Azok aránya, akik bevételeik növekedéséről számoltak be, csupán 2 százalék. A jövedelem csökkenése elsősorban azokat érinti, akiknek eleve alacsony a keresetük: a legalacsonyabb jövedelmi harmadba tartozók 40 százaléka számolt be keresetcsökkenésről, míg a legmagasabb jövedelműeknek csak 32 százaléka.

Az egyes országokat szintén egyenlőtlenül érinti a recesszió: általánosságban elmondható, hogy a legkevésbé az észak-európai (dán, finn, holland, svéd és norvég), leginkább pedig a dél-európai (görög, olasz, portugál, spanyol) fogyasztók szenvedik meg a válságot. Magyarországon az európai átlagnál kicsivel több embernek, a válaszadók 41 százalékának csökkentek a bevételei. Az európai válaszadók közel fele úgy nyilatkozott, hogy sosem aggódott még annyira anyagi biztonsága miatt, mint most: ez az arány Dániában csak 29,

Görögországban viszont 73 százalék.

A gazdasági bizonytalanság miatt a fogyasztók nagy része igyekszik csökkenteni a kiadásait: azoknak, akiknek csökkentek a bevételei, több mint a fele meghúzta a nadrágszíjat, csökkentette a nem létfontosságú termékek vásárlását. 21 százalék azt mondta, a pandémia alatt plusz műszakokat vagy részmunkaidős állást vállalt, 16 százalék családjától kért kölcsönt, 9 százalék pedig banki hitelt vett fel, hogy fedezni tudja kiadásait.

14 százalék többet tesz félre, mint a válság előtt

A jövedelmek csökkenése miatt általában egyenesen arányosan csökkennek a megtakarítások is, bár az Intrumnak adott válaszok alapján a legtöbben a spórolásnak vagy a plusz munkának köszönhetően sikerült egyensúlyban maradniuk: az európai fogyasztók 52 százaléka azt mondta, a COVID-válság kezdete óta nem változott az az összeg, amit a hónap végére félre tud tenni. 34 százalék a havi megtakarítása csökkenéséről számolt be, 14 százalék viszont több pénzt tud félretenni, mint a válság előtt.

Azok, akiknek nőttek a megtakarításaik, elsősorban azért tudnak többet félretenni, mert a karantén miatt kevesebbet kell költeniük a mindennapi kiadásokra. 56 százalékuk azt mondta: a lezárások miatt kevesebbet költenek például tömegközlekedésre és készétel vásárlására, ezért a hónap végére több pénzük marad.

„Amikor a járványveszély miatt a munkáltatók jelentős része bevezette az otthoni munkavégzést, sokan tartottak attól, hogy ezzel plusz költségeket rónak a munkavállalókra, hiszen ha többet vannak otthon, magasabbak lesznek a villany- és fűtésszámláik is” – mondta Deszpot Károly, az Intrum Magyarország értékesítési és üzletfejlesztési igazgatója. „Egyelőre úgy tűnik, ennek önmagában kevés hatása volt a háztartások pénzügyi egyensúlyára. Összességében a lezárások inkább csökkentik a háztartások kiadásait. Az Intrum korábbi, magyarországi felmérései szintén erre mutatnak rá, a korábbi évekhez képest nem nőtt például jelentősen azoknak a száma, akik a rezsikiadásai túlzott növekedéséről számoltak be. 2021-ben pedig csökkenhetnek a rezsiterhek egyes kormányzati intézkedések, például a kötelező rezsitámogatás, a lakásfelújítási támogatás és a nyugdíjasoknak járó rezsitartalvány hatására”.

A válság miatt nemcsak a megtakarítások értéke változik, de az is, milyen célra tesznek félre az emberek. Az Intrum felmérése szerint 2019 óta jelentősen (67-ről 76 százalékra) nőtt Európa-szerte azoknak a fogyasztóknak az aránya, akik vésztartalékot gyűjtenek a váratlan kiadások fedezésére. Nem változott azonban jelentősen azoknak az aránya, akik valamilyen konkrét célra spórolnak: enyhén csökkent a lakásra spórolók aránya (20-ről 19 százalékra), nőtt viszont azoknak a száma, akik nyugdíjcélra tesznek félre (30-ről 32 százalékra). Érdekesség, hogy azoknak az aránya csökkent a legjobban, akik oktatási célra tesznek félre pénzt, 2019-hez képest 3 százalékponttal kevesebben gyűjtenek ilyen okból.

Annak ellenére, hogy járvány miatt a legtöbb ország lezárta a határait, 39-ről 41 nőtt azoknak az aránya, akik utazásra spórolnak. Deszpot Károly szerint ez egyrészt azt mutatja, hogy sokan remélik a korlátozások viszonylag gyors feloldását még a nyári turistaszezon előtt. Másrészt valószínűleg sokan készülnek arra is, hogy az újrainítás után megrohamozzák majd a turisták az üdülőhelyeket, ami a költségek növekedéséhez vezet majd.